

Cu toate că suferi, nu deznădăjdui

Iov 42; Iacov 5.7-11

Frank Binford Hole

© SoundWords, Online începând de la: 12.03.2021, Actualizat: 12.03.2021

© SoundWords 2000–2020. Toate drepturile rezervate.

Toate articolele sunt prevăzute pentru folosirea exclusiv personală. Ele pot fi distribuite și fără cererea permisului de distribuire. Sunt interzise orice forme de multiplicare în scopuri comerciale. Publicarea pe alte pagini de internet este permisă numai cu acceptul redacției noastre.

Versete călăuzitoare: Iov 42; Iacov 5.7-11

Introducere

Toate acțiunile lui Dumnezeu cu poporul Său au în vedere un anumit scop. Dacă în primul rând acceptăm că aceasta este o realitate și dacă în al doilea rând înțelegem cum va fi sfârșitul, atunci vom fi consolidați în inimile noastre și liniștiți, precum și răbdători și perseverenți cu privire la venirea Domnului.

Dacă citim Iacov 5 vom găsi că în primele șase versete el privește pe creștinii din timpul acela ca fiind înșelați, chiar omorâți de păcătoși (Iacov 5.1-6). După aceea în versetele 7 și 8 el îi îndeamnă la răbdare: ei trebuie să persevereze până la venirea Domnului, când fiecare chestiune va fi pusă în ordine, când se va împlini tot ce are Dumnezeu de făcut cu ei și când se va dezlega deplin orice taină a căilor Sale cu noi (Iacov 5.7,8). În versetul 11 el le îndreaptă atenția spre faptul că în timp ce ei așteaptă venirea Domnului, ei au mângâierea Scripturilor și în mod deosebit a cărții Iov (Iacov 5.11). Istoria acestui patriarh este relatată pentru ca generațiile viitoare să aibă înțelegere pentru sfârșitul pe care Dumnezeu îl are în vedere, când El lasă să vină cele mai grele necazuri peste poporul Său.

Ne îndoim că în zilele noastre este un creștin pe pământ care să nu fie mai mult sau mai puțin încercat prin împrejurări. Mai mult chiar, în cele mai multe cazuri ei sunt nu numai încercați, ci duși în rătăcire în cel mai înalt grad și deseori sunt în pericol să fie nemulțumiți cu măsurile de educare ale lui Dumnezeu și să găsească greșeli în căile Lui. Noi toți suntem înclinați să judecăm cu privire la aceste lucruri, așa cum a făcut Asaf, înainte ca el să intre în locașul sfânt. El ne relatează despre aceasta în Psalmul 73. El ne spune că el a primit înțelegere cu privire la sfârșitul păcătoșilor atunci când a intrat în locașul sfânt al lui Dumnezeu și atunci a fost capabil să dezlege enigma acțiunii anterioare a lui Dumnezeu cu ei. Era sfârșitul lor, pe care Asaf l-a descoperit. Finalul lui Dumnezeu, țelul pe care El îl are în acțiunea Sa cu poporul Său este o altă chestiune, și aceasta este ceea ce noi găsim în ultimul capitol al cărții Iov.

Noi am auzit de „răbdarea lui Iov”. „Mesajul lui Iov” („mesajul nenorocirii”; „mesajul groazei”) a devenit realmente proverbial. Niciodată în istoria lumii nu a venit vreodată într-o singură zi atâta nenorocire asupra unui om. Diferitele evenimente s-au derulat legate unul de altul așa că orice gând referitor la întâmplare este exclus și era clar că toate acestea erau coordonate dintr-o lume nevăzută. Prietenii lui Iov și el însuși nu au văzut aceasta, însă el a perseverat și a lăsat timp lui Dumnezeu să ducă la un sfârșit clar aparentul Său plan întunecat.

Răbdarea noastră poate fi foarte mică în comparație cu cea a lui Iov. Aproape că nu avem răbdare să citim patruzeci și două de capitole ale cărții sale, în timp ce el a răbdat în toate suferințele și încercările relatate în aceste capitole. Apostolul Iacov spune celor credincioși împreună cu el: „Și ați văzut sfârșitul dat lui de Domnul.” Dorim să ne întrebăm, dacă noi l-am văzut? Se merită să fie văzut. Dacă îl privim, aceasta va întări răbdarea noastră slabă. Să citim Iov 42 având înaintea privirii subiectul acesta.

Iov 42.1-17: Și Iov a răspuns Domnului și a zis: „Știu că Tu poți face orice și că nici o hotărâre a Ta nu poate fi împiedicată. «Cine este acela care, fără cunoștință, Îmi

întunecă sfatul?» De aceea am rostit ce nu am înțeles, lucruri prea minunate pentru mine, pe care nu le cunoșteam. «Ascultă, te rog, și voi vorbi. Te voi întreba, și tu Mă vei învăța!» Auzisem de Tine, cu auzul urechii, dar acum ochiul meu Te-a văzut. De aceea mi-e scârbă de mine și mă pocăiesc în țărână și cenușă“. Și a fost, după ce i-a vorbit Domnul cuvintele acestea lui Iov, că Domnul a zis lui Elifaz din Teman: „Mânia Mea s-a aprins împotriva ta și împotriva celor doi prieteni ai tăi, pentru că n-ați vorbit drept despre Mine, ca robul Meu Iov. Și acum luați-vă șapte tauri și șapte berbeci și duceți-vă la robul Meu Iov și aduceți o ardere-de-tot pentru voi; și Iov, robul Meu, se va ruga pentru voi, pentru că pe el îl voi primi, ca nu cumva să vă fac după nebunia voastră; pentru că n-ați vorbit drept despre Mine, ca robul Meu Iov“. Și Elifaz din Teman și Bildad din Șuah și Tofar din Naama s-au dus și au făcut cum le spusese Domnul; și Domnul a primit pe Iov. Și Domnul a întors captivitatea lui Iov, când s-a rugat pentru prietenii săi; și Domnul a dat lui Iov de două ori mai mult decât avusese înainte. Și au venit la el toți frații lui și toate surorile lui și toți cei care îl cunoscuseră mai înainte și au mâncat pâine cu el în casa lui; și l-au compătimit și l-au mângâiat pentru tot răul pe care-l adusese Domnul asupra lui; și i-a dat fiecare câte un chesita și fiecare câte un inel de aur. Și Domnul a binecuvântat mai mult sfârșitul lui Iov decât începutul lui; și a avut paisprezece mii de oi și șase mii de cămile și o mie de perechi de boi și o mie de măgărițe. Și a avut șapte fii și trei fiice. Și a pus numele celei dintâi Lemima, și numele celei de-a doua, Chetia, și numele celei de-a treia, Cheren-Hapuc. Și în toată țara nu se găseau femei așa de frumoase ca fiicele lui Iov; și tatăl lor le-a dat moștenire printre frații lor. Și Iov a trăit după aceasta o sută patruzeci de ani și a văzut pe fiii săi și pe fiii fiilor săi, patru generații. Și Iov a murit bătrân și sătul de zile.

După ce am citit aceste versete vrem să încercăm să rezumăm pe scurt ceea ce am văzut cu privire la sfârșitul acțiunilor lui Dumnezeu cu el.

1. Cunoașterea lui Dumnezeu

Iov 42.5: Auzisem de Tine, cu auzul urechii, dar acum ochiul meu Te-a văzut.

Iov a fost îmbogățit printr-o cunoaștere mai mare a lui Dumnezeu, căci el spune: „Auzisem de Tine, cu auzul urechii, dar acum ochiul meu Te-a văzut.” Prin cuvintele acestea el pune cunoașterea lui de odinioară, pe care a primit-o numai din auzite, față în față cu cunoașterea de care a avut parte personal. El, dacă vrem să exprimăm așa, a schimbat cunoașterea de mâna a doua cu aceea de prima mână. Înainte el știa ceva despre El, acum el l-a cunoscut personal.

„Acum ochiul meu Te-a văzut.” Luat în sens strict nu era ochiul lui natural, deoarece Domnul era în vârtejul de vânt, și acolo nu era nici o înfățișare înaintea ochilor lui, ci ochiul lui spiritual. El avea o noțiune personală despre Dumnezeu și a obținut o atingere cu El. Nu era în aceasta un câștig pentru el? Acesta era un progres uriaș.

Acesta este, luat în sens strict, și în timpul nostru primul mare scop al acțiunilor lui Dumnezeu cu fiecare credincios. Orice încercare, care se interpune pe drumul nostru, are acest țel, deoarece sunt anumite lucruri care pot fi învățate numai în școala experiențelor. Nicidecum nu

subapreciem studiul Bibliei. Pe departe așa ceva. Sunt lucruri care se învață numai în școala studiului biblic făcut cu râvnă. Acolo trebuie să mergem și acolo trebuie să ședem, dacă vrem să fim instruiți în cunoașterea gândurilor lui Dumnezeu, și să fim eliberați de gândurile noastre. Învățătura sănătoasă are importanța cea mai mare, și numai acolo, având pe Duhul lui Dumnezeu ca Învățător, o putem primi. Însă pentru a crește în cunoașterea practică a lui Dumnezeu, trebuie să intrăm în școala educării, o școală care ne oferă un timp de studiu pe toată viața.

Scriptura este plină de exemple care ne arată valoarea școlii educării divine. O învățătură deosebit de importantă o primim prin ceea ce ni se spune în Ioan 11 despre surorile din Betania. Ele au făcut o experiență foarte serioasă, căci în afara cuvintelor trebuie să fi fost foarte dureros pentru ele să știe că totul va deveni bine numai dacă Domnul ar apărea, în timp ce ele au parte de această întârziere ciudată, această indiferență aparentă, până când fratele lor a murit și speranța lor s-a spulberat. Până la sfârșit și-au pus speranța în faptul că Isus știa de necazul lor. Și cât de mult s-a văzut prin aceasta nu numai încrederea lor în puterea Sa, ci și în dragostea Lui. Însă prin ceea ce a avut loc ele au primit înțelegere cu privire la compasiunea Sa divină, care niciodată nu poate fi cunoscută în felul acesta, nici măcar în timpul veșniciei în cer.

Deci, la fel este și la noi în aceste zile. Să ne rugăm intens ca să nu ducem lipsă de acest „sfârșit dat de Domnul” în toate încercările la care suntem chemați să avem parte. Dacă acesta este sfârșitul fericit al istoriei împrejurărilor noastre grele, atunci aceasta ne dă putere să le purtăm cu răbdare.

2. Cunoaștere de sine

Iov 42.5,6: Auzisem de Tine, cu auzul urechii, dar acum ochiul meu Te-a văzut. De aceea mi-e scârbă de mine și mă pocăiesc în țărână și cenușă.

Prin faptul că Iov a câștigat această cunoaștere despre Dumnezeu, el a câștigat și o cunoaștere practică despre sine însuși, căci el adaugă: „De aceea mi-e scârbă de mine și mă pocăiesc în țărână și cenușă.” Așa este întotdeauna. Cu cât cunoaștem mai mult pe Dumnezeu, cu atât mai mult ne cunoaștem în sens invers și pe noi. Este foarte dureros să te cunoști pe tine însuși în felul acesta – ca la Iov -, însă este și foarte de folos, căci aceasta conduce la eliberarea de sine, ceea ce este foarte important.

A fost un timp în istoria lui Iov când relațiile lui au fost cu totul altfel în toate privințele. El descrie aceasta în capitolul 29 și cuvintele „eu”, „mie” și „al meu” se întâlnesc aici foarte des. El avea înflorire și prosperitate și era mulțumit la cel mai înalt nivel cu lucrările sale. Versetul 11 din acest capitol stă în opoziție totală cu versetele 5 și 6 ale capitolului 42 (Iov 42.5,6; Iov 29.11). Atunci el a constatat: „Urechea care mă auzea mă numea fericit, ochiul care mă vedea dădea mărturie despre mine.” Acum spune dimpotrivă: „Auzisem de Tine, cu auzul urechii, dar acum ochiul meu Te-a văzut. De aceea mi-e scârbă de mine și mă pocăiesc în țărână și cenușă.” Când ochiul a fost umplut cu Iov însuși, atunci s-a spus o istorisire, însă după ce Domnul a umplut privirea lui, și Iov s-a cunoscut pe sine însuși în lumina prezenței Sale, atunci istoria a fost cu totul alta. Această cunoaștere de sine se poate obține numai pe calea

experienței. Lipsa de valoare a naturii noastre ne este prezentată cu răbdare mare în Scripturi, și vom face bine să credem mărturiile ei serioase și, convingși de aceasta, să ne plecăm smeriți înaintea Cuvântului lui Dumnezeu. Este însă una să crezi în lipsa de valoare a cărnii, și este altceva să cunoști aceasta prin experiențe umiltoare. În Romani 7.18 Pavel nu spune: „Eu cred”, ci: „Știu că în mine, adică în carnea mea, nu locuiește nimic bun”, și capitolul acela ne descrie experiențele cele mai grele prin care el a obținut această cunoaștere.

Am învățat noi lecția aceasta foarte necesară? Este o poartă strâmtă care conduce în spațiul larg al binecuvântărilor în libertatea Duhului. Este o parte din „sfârșitul dat de Domnul” în toate încercările noastre.

3. Schimbarea caracterului

Iov însuși a fost total schimbat, caracterul lui era în concordanță mai mare cu natura lui Dumnezeu. Probabil faptul acesta nu se vede la prima vedere, stă însă fără îndoială la baza a ceea ce noi avem înaintea noastră în Iov 42.7-10.

Iov 42.7-10: Și a fost, după ce i-a vorbit Domnul cuvintele acestea lui Iov, că Domnul a zis lui Elifaz din Teman: „Mânia Mea s-a aprins împotriva ta și împotriva celor doi prieteni ai tăi, pentru că n-ați vorbit drept despre Mine, ca robul Meu Iov. Și acum luați-vă șapte tauri și șapte berbeci și duceți-vă la robul Meu Iov și aduceți o ardere-de-tot pentru voi; și Iov, robul Meu, se va ruga pentru voi, pentru că pe el îl voi primi, ca nu cumva să vă fac după nebunia voastră; pentru că n-ați vorbit drept despre Mine, ca robul Meu Iov”. Și Elifaz din Teman și Bildad din Șuah și Țofar din Naama s-au dus și au făcut cum le spusese Domnul; și Domnul a primit pe Iov. Și Domnul a întors captivitatea lui Iov, când s-a rugat pentru prietenii săi; și Domnul a dat lui Iov de două ori mai mult decât avusese înainte.

Cei trei prieteni ai lui Iov nu s-au smerit până acum așa de mult ca el. Așa cum se relatează în Iov 42.1-5,7, Iov a vorbit drept înaintea lui Dumnezeu, în timp ce la cei trei prieteni nu a fost așa. Ei au încetat să mai vorbească, și-au pus mâna pe gură numai pentru că Iov i-a adus la tăcere. Acum ei sunt învățați de Dumnezeu cu privire la drumul pe care ei ar trebui să meargă. Mai întâi ei trebuiau să depună mărturie printr-o jertfă, singura bază pe care un om păcătos se poate apropia de Dumnezeu, și în al doilea rând să se smerească, prin aceea că ei căutau mijlocirea din partea omului pe care ei l-au acuzat și l-au tratat rău. Ei trebuiau să fie petiționari, în timp ce Iov acționa ca preot al lui Dumnezeu. Acesta era cu siguranță „sfârșitul dat de Domnul” cel mai de dorit cu privire la cei trei prieteni.

Dar cum stăteau lucrurile cu Iov? Cu siguranță el este încă suferind trupește, jefuit de posesiunile pământești și încă în sacul de țărână și cenușă, însă în această stare s-a dovedit ca geniu între oameni. Dezavantajat precum era, totuși prin dovezile lui a convins pe acești bărbați capabili și i-a adus la tăcere. Ei i-au spus lucruri foarte neplăcute și nedrepte și el le-a răsplătit în cuvinte aprinse cu batjocură sarcastică. Însă acum a trecut duelul de cuvinte și cei trei prieteni se apropie de grămada de cenușă a lui Iov cu animale de jertfă și cu un cu totul altfel de gândire.

Dacă alți oameni ai răsăritului ar fi auzit despre aceste lucruri ciudate și s-ar fi grăbit să vină să vadă, ar fi primit o priveliște impresionantă. Domnul a spus celor trei prieteni că omul care a luptat așa de înverșunat împotriva lor va interveni acum pentru ei. Jertfele sunt aduse, și bolnavul, îmbrăcat ca un cerșetor și patriarhul zdrobit se ridică și acționează ca un prinț și ca un preot. Iov, pe care ei îl cunoșteau, a dispărut, s-a transformat într-un alt Iov, alcătuit după caracterul lui Dumnezeu, pe care el îl cunoaște acum. Sentimentul mâniei, vrăjmășia, batjocura, toate au trecut, și în locul acestora se aude rugăciunea, și anume nu o rugăciune pentru sine însuși și nu un strigăt după eliberarea de bășici și sărăcie, ci rugăciune pentru ei – o intervenție călduroasă, pornită de la inimă.

Așa cum confirmă capitolul 29, Iov s-a gândit că el ar fi mare. Acum însă el era cu adevărat mare, și anume de o mărime care rămâne veșnic. Să-l privim pe acest bărbat jefuit, acoperit de bube în apropierea conștientă de Dumnezeu, cum se roagă în dragoste pentru acești trei bărbați favorizați și sănătoși, care nu cu mult timp în urmă i-au produs un așa mare necaz. Acesta era un triumf minunat al harului lui Dumnezeu. Cât de mult a crescut Iov în harul spiritual! Sfârșitul dat de Dumnezeu tuturor suferințelor sale era foarte prețios, dacă ne gândim chiar numai la acest aspect.

4. Binecuvântare înmulțită

Iov 42.12: Și Domnul a binecuvântat mai mult sfârșitul lui Iov decât începutul lui; și a avut paisprezece mii de oi și șase mii de cămile și o mie de perechi de boi și o mie de măgărițe.

Dumnezeu l-a binecuvântat din belșug pe Iov. El a întors captivitatea lui Iov și i-a dat de două ori mai mult decât el a posedat înainte. El a făcut aceasta după ce Iov a mijlocit pentru prietenii lui, și nu mai devreme. Binecuvântările acelor zile erau pământești și materiale,

în contrast cu „binecuvântările spirituale din locurile cerești în Hristos” (Efeseni 1.3), care sunt astăzi partea creștinilor credincioși. Însă Dumnezeu nu le-a lăsat să vină asupra lui Iov până când el nu a fost schimbat total în ceea ce privește duhul și caracterul. Când în cele din urmă, adus înaintea lui Dumnezeu, face slujbă de preot într-un fel care reflectă bunătatea și bunăvoința lui Dumnezeu, atunci se schimbă și toate împrejurările lui exterioare. Bubele au dispărut, sănătatea s-a întors înapoi, locul în cenușă a fost părăsit, i s-au dovedit bunătăți și binefaceri din partea aceluia care l-au condamnat nu cu mult timp în urmă și s-au depărtat de el. Dumnezeu i-a dat reușită de așa fel că el a avut dublu decât a avut înainte. Deci prin felul de a lucra al lui Dumnezeu Iov a fost chiar și în privința lucrurilor materiale nu unul care pierde, ci unul care câștigă

Și acesta este un scop mare al tuturor măsurilor de educare din partea lui Dumnezeu și face parte din „sfârșitul dat de Domnul”. Astăzi însă este vorba de binecuvântări spirituale. Unii creștini credincioși ajunși bătrâni vor confirma că tocmai încercările și suferințele sub mâna lui Dumnezeu au fost mijlocul prin care ei au fost conduși la savurarea darurilor spirituale, care a fost de două ori mai mare decât savurarea pe care au avut-o la început. În ceea ce ne privește pe noi, trebuie să ne gândim că „Dumnezeu ne-a binecuvântat cu tot felul de binecuvântări spirituale” și că „darurile de har și chemarea lui Dumnezeu sunt fără părere de rău”.

Binecuvântările spirituale sunt ale noastre, dar ca să le prețuim, să le practicăm, să le savurăm, este altceva, și în privința aceasta la fiecare dintre noi poate fi o intensificare. Că noi trebuie să creștem în privința aceasta, aceasta este o parte a intenției lui Dumnezeu în acțiunile Sale cu noi.

5. Revelare deosebită

Iov 42.13: Și a avut [i s-au născuț] șapte fii și trei fiice.

În cele din urmă Dumnezeu a dat lui Iov, într-adevăr puțin ascuns, dar o asigurare măreață cu privire la una din preocupările principale ale exercițiilor inimii lui prin care a trecut. În primul capitol al cărții citim despre jertfele de ispășire aduse de Iov și despre dorința serioasă pentru copiii lui și în afară de aceasta de felul cum ei au fost răpuși deodată într-un fel care a produs în lăuntrul lui o îndoială îngrozitoare și temeri cu privire la ei. Capitolul 14 ne arată îndoiala lui și luptele lăuntrice cu privire la înviere, care în zilele lui nu era încă subiectul unei descoperiri clare, neîndoielnice. „Dacă moare un om, va trăi el din nou?”, era întrebarea lui îngrijorătoare, și noi avem relatarea detaliată cum el încearcă să găsească un răspuns prin compararea cu un copac căzut. El a ajuns la rezultatul că moartea nu ar fi sfârșitul omului, ci că în cele din urmă trebuie să vină o transformare și că el va învia ca răspuns la chemarea lui Dumnezeu. Însă aceasta era în cel mai bun caz numai o concluzie la care el a ajuns prin meditare profundă, și nu era o revelare din partea lui Dumnezeu. Nu venise încă ceasul pentru aceasta. El a venit abia după ce Hristos a înviat dintre morți și a adus la lumină viața și neputrezirea. Prin aritmetica Lui deosebită Dumnezeu i-a dat lui Iov o aluzie, care trebuia să-l întărească în presupunerile lui. La început ea arăta cu greșeli, însă ea era pe deplin corectă și cu însemnătate profundă.

În versetul 10 se arată clar, că „Domnul a dat lui Iov de două ori mai mult decât avusese înainte” (Iov 42.10). Aceasta este prezentat cu detalii în versetele 12 și 13, așa că noi putem vedea că aceste constatări se referă nu numai la oi, cămile, boi și măgari, ci și la fii și fiice (Iov 42.12,13). Putem verifica corectitudinea dacă revenim la Iov 1.3. Găsim că aceasta este adevărat cu privire la oi: 14.000 față de 7.000; cu privire la cămile: 6.000 față de 3.000; cu privire la boi: 1.000 față de 500; cu privire la măgari: 1.000 față de 500; însă dacă venim la copiii, găsim o discordanță ciudată: și anume numai șapte fii și trei fiice față de același număr ca înainte. De ce este așa? Căci Domnul i-a dat fără rețineră și fără delimitare dublu decât a avut înainte. Avem aici a face cu o greșală? Nicidecum. Era o referire de har dată lui Iov, pe care credința lui a putut fără îndoială să și-o explice. Dacă Dumnezeu i-ar fi dat paisprezece fii și șase fiice, atunci concluzia ar fi fost îndreptățită că copiii lui de odinioară ar fi fost pentru el pierduți definitiv, precum erau oile sale de odinioară, cămilele, boii și măgarii. Dar faptul că Dumnezeu i-a dat acum numai șapte fii și trei fiice, prin aceasta El a exprimat efectiv că primii nu erau total pierduți, ci că rugăciunile și mijlocirile lui au fost ascultate și că va fi o înviere în care el și ei se vor revedea.

Astfel și aceasta era o parte „a sfârșitului, pe care Domnul l-a dat” în cazul lui Iov. Aceasta trebuie să fi întărit nespus de mult credința lui și să fi umplut inima lui cu bucurie și laudă. Când în anii de mai târziu el va fi privit în urmă la aceste încercări ciudate și grele, el va fi

simțit că s-a meritat să ai parte de ele. Rezultatul era că el a fost îmbogățit în orice privință și Dumnezeu era glorificat în el.

Lucrurile acestea, care au fost scrise mai înainte, au fost scrise spre învățătura noastră. Am învățat și noi din ele? În Noul Testament avem asigurarea că „toate lucrurile lucrează împreună spre bine pentru cei care Îl iubesc pe Dumnezeu” (Romani 8.28). Toate lucrurile, fără delimitare. Atât greutățile, care vin asupra noastră în adunare/biserică, dar și în casă sau în afaceri, greutăți din partea fraților noștri sau din partea lumii sau din greșelile noastre personale. Toate sunt incluse. Fapt este că noi, când se pare că totul s-a unit împotriva noastră, suntem deplin îndreptățiți să privim la Dumnezeu cu întrebarea, care va fi sfârșitul pe care El îl va da, și să așteptăm cu răbdare ca să-l vedem. Probabil îl putem vedea deja acum, ca să ne bucurăm de el; însă fie că este așa sau altfel, la venirea Domnului totul va fi descoperit.

„Fiți deci îndelung-răbdători, fraților, până la venirea Domnului” (Iacov 5.7).

Tradus de la: [Trotz Leid nicht verzweifeln](#)

Titlul original: „Das Ende des Herrn“
din *Der Dienst des Wortes*, 1930, pag. 121–131.

Traducere: Ion Simionescu